

Spaarnelanden N.V.
T.a.v. de directie
Postbus 1041
2001 BA HAARLEM

19 april 2017

Referentie: JLS/e0400386/RB/pma

Betreft: jaarrekening en controleverklaring 2016

Geachte directie,

Hierbij ontvangt u een gestempeld exemplaar van de jaarrekening 2016 en onze getekende controleverklaring van 19 april 2017. Tevens zenden wij u twee afschriften van bovengenoemde controleverklaring.

De controleverklaring, die is voorzien van een originele handtekening, dient te worden opgenomen in de 'Overige gegevens' bij de originele, door de directie ondertekende, jaarrekening. Dit origineel is ten behoeve van uw eigen archief. Een afschrift van de controleverklaring is voorzien van de naam van de externe accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van een afschrift in de 'Overige gegevens' opgenomen bij een kopie van de jaarrekening 2016, die identiek is aan het bijgevoegde gestempelde exemplaar.

Ondertekening en vaststelling van de jaarrekening

Eén exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door de directie en tevens door de raad van commissarissen voordat de jaarrekening (met daaraan toegevoegd het bestuursverslag en de 'Overige gegevens') wordt aangeboden aan de algemene vergadering van Spaarnelanden N.V. De jaarrekening dient te worden vastgesteld door de algemene vergadering van Spaarnelanden N.V. Deze vaststelling dient te worden genotuleerd. Indien de jaarrekening niet binnen 45 dagen na de datum van afgifte van onze controleverklaring wordt vastgesteld vervalt onze toestemming om onze controleverklaring in de 'Overige gegevens' bij de jaarrekening op te nemen. Wij verzoeken u in dat geval met ons contact op te nemen om de situatie te bespreken.

Graag verzoeken wij u om een kopie van het ondertekende exemplaar van de jaarrekening aan ons toe te sturen voor ons dossier.

Gebeurtenissen na balansdatum

Indien er, vóór vaststelling van de jaarrekening, omstandigheden met belangrijke financiële gevolgen voor de vennootschap (gebeurtenissen na balansdatum) blijken, dient de jaarrekening te worden aangepast. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357,
1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Toestemming openbaarmaking controleverklaring en daaraan verbonden voorwaarden

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan om een afschrift van onze controleverklaring openbaar te maken tezamen met de volledige jaarrekening (met daaraan toegevoegd het bestuursverslag en de 'Overige gegevens'), mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de algemene vergadering van Spaarnelanden N.V.

Indien u de jaarrekening en een afschrift van de verklaring opneemt op het internet, dient u te waarborgen dat deze goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat ('U verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening').

Deponeringsplicht

Uiterlijk acht dagen na vaststelling van de jaarrekening moet deponering bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel plaatsvinden.

De jaarrekening moet binnen zeven maanden na afloop van het betreffende boekjaar zijn vastgesteld of indien door de algemene vergadering van Spaarnelanden N.V. uitstel is verleend voor het opmaken van de jaarrekening, moet de vaststelling en deponering uiterlijk twaalf maanden na afloop van het betreffende boekjaar plaatsvinden.

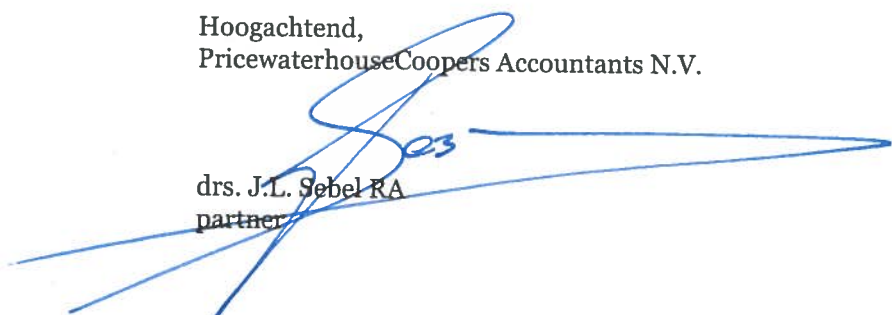
Wij willen u erop wijzen dat het deponeren van de stukken wettelijk verplicht is en dat het niet-deponeren bij wet strafbaar is gesteld. In bepaalde gevallen kan het niet-deponeren er zelfs toe leiden dat u als bestuurder persoonlijk aansprakelijk gesteld wordt.

De te deponeren stukken zelf hoeven niet persoonlijk door de directie en de raad van commissarissen ondertekend te worden. Met het oog op het risico van identiteitsfraude adviseren wij u om geen stukken te deponeren die voorzien zijn van een handtekening.

In een begeleidende brief aan de Kamer van Koophandel dient u aan te geven dat de originele jaarrekening door de directie en door de raad van commissarissen is ondertekend en vastgesteld door de algemene vergadering van Spaarnelanden N.V., alsmede de datum waarop dit geschiedde.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. J.L. Sebel RA
partner

Bijlagen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Spaarnelanden N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Spaarnelanden N.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V. te Haarlem ('de vennootschap') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de winst-en-verliesrekening over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Spaarnelanden N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: eo400386

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het profiel;
- het bestuursverslag;
- de kerncijfers;
- het verslag van de raad van commissarissen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

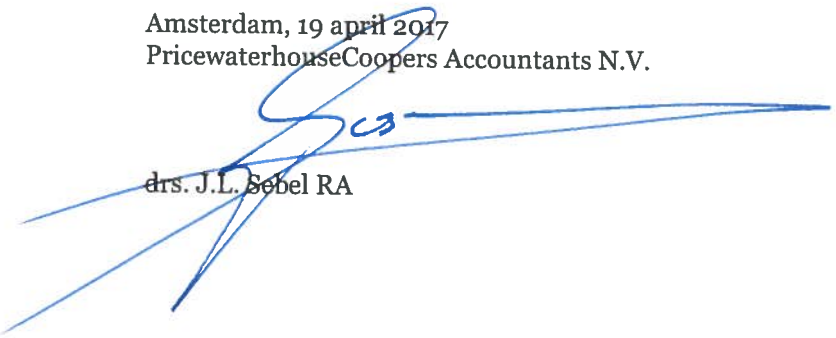
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 19 april 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. J.L. Sebel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Spaarnelanden N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Spaarnelanden N.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V. te Haarlem ('de vennootschap') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de winst-en-verliesrekening over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Spaarnelanden N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: eo400386

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het profiel;
- het bestuursverslag;
- de kerncijfers;
- het verslag van de raad van commissarissen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 19 april 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. J.L. Sebel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Spaarnelanden N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Spaarnelanden N.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V. te Haarlem ('de vennootschap') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de winst-en-verliesrekening over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Spaarnelanden N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: eo400386

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het profiel;
- het bestuursverslag;
- de kerncijfers;
- het verslag van de raad van commissarissen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 19 april 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. J.L. Sebel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Financieel Jaarverslag 2016

Statutair en feitelijk vestigingsadres

Minckelersweg 40
2031 EM HAARLEM

Postadres

Postbus 1041
2001 BA HAARLEM

Overige bereikbaarheidsgegevens

telefoon: 023 7517 200
e-mail: info@spaarnelanden.nl
website: www.spaarnelanden.nl
facebook: www.facebook.com/spaarnelanden.nl
twitter: www.twitter.com/spaarnelanden
KvK nr.: 34208676
BTW-nr.: NL813620429B01

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoud

1	Profiel.....	1
1.1	Identiteit.....	1
1.2	Missie	1
1.3	Visie.....	1
1.4	Ambitie	1
1.5	Kwaliteit en klantgerichtheid	1
2	Bestuursverslag.....	3
2.1	Van de directie.....	3
2.2	Financiële ontwikkelingen	4
2.3	Risicobeheer.....	5
2.3.1	Algemeen	5
2.3.2	Strategisch.....	5
2.3.3	Operationeel	5
2.3.4	Financieel en Compliance	6
3	Kerncijfers	7
3.1	Financieel	7
3.2	Afvalstoffenbalans	7
4	Raad van Commissarissen	9
4.1	Verslag van de Raad van Commissarissen.....	9
5	Jaarrekening.....	11
5.1	Balans per 31 december	12
5.2	Winst- en verliesrekening over 2016	13
5.3	Kasstroomoverzicht	14
5.4	Toelichting	15
5.5	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	17
5.6	Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	19
5.7	Toelichting op de balans	20
5.8	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	24
5.9	Toelichting op de winst- en verliesrekening.....	25
5.10	Bezoldiging bestuurders	27
5.11	Accountants honoraria	28
6	Overige gegevens	29
6.1	Doelstelling vennootschap	30
6.2	Statutaire regeling inzake resultaatbestemming	30
6.3	Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	31
6.4	Belangrijke groepsmaatschappijen en overige deelnemingen.....	34

1 Profiel

1.1 Identiteit

Spaamelanden N.V. (hierna: Spaamelanden) is een dochteronderneming van de gemeente Haarlem. Zij voert onder andere opdrachten uit op het gebied van afval- en grondstoffeninzameling, reiniging en onderhoud van de openbare ruimte, groenbeheer, beheer en onderhoud van parkeergarages en duurzame mobiliteitservice voor speciale voertuigen.

1.2 Missie

Spaamelanden wil maatschappelijk partner van overheden, burgers en bedrijven zijn bij het creëren én duurzaam onderhouden van veilige en schone leefomgevingen.

1.3 Visie

Wij zien een samenleving waarin een overheid burgers stimuleert om te participeren in en betrokken te zijn bij de kwaliteit van hun leefomgeving. Daarbij is het noodzakelijk dat er een partner is die de overheid op dit punt ontzorgt en tegelijkertijd samen met burgers werkt aan een optimale beleving van die omgeving. Spaamelanden wil graag deze partner zijn. En op die manier tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de samenleving.

1.4 Ambitie

Spaamelanden heeft dus de ambitie om een wezenlijke, maatschappelijke functie te hebben in de manier waarop zij haar activiteiten vorm geeft. Daarom zijn we ook gesprekspartner voor praktische maatschappelijke vraagstukken van de nabije toekomst. Hoe regel je de afvalscheiding in een stad? Hoe winnen we grondstoffen in de praktijk terug? Hoe bieden we daarbij werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt? Hoe maken we de stad nog duurzamer, vergroten we burgerparticipatie en zetten we innovaties in? Het zijn thema's die ons raken en waar we inmiddels ervaring mee hebben opgedaan.

1.5 Kwaliteit en klantgerichtheid

Spaamelanden werkt volgens de nieuwste ISO-9001 en ISO-14001 kwaliteitsnormen. Klantgerichtheid bewerkstelligen we met contracten die zijn gebaseerd op te behalen prestaties of beeldkwaliteit. Verduurzaming van activiteiten en constante verbetercycli vormen onderdeel van onze bedrijfsvoering. Het verder verbeteren van onze systeemgerichte contractbeheersing en operational excellence vormen belangrijke uitdagingen voor het jaar 2017. In dat zelfde jaar treffen we de voorbereidingen om van niveau 3 naar niveau 4 te gaan op onze CO2 prestatieladder.

2 Bestuursverslag

2.1 Van de directie

Dagelijks werken we met meer dan tweehonderd collega's aan het beheer en onderhoud van de stad. Zo borgen wij de leefbaarheid in de openbare ruimte voor inwoners en bezoekers. Spaarnelanden is daarmee een onmiskenbaar deel van de stad en vervult automatisch een nuttige spilfunctie tussen de overheid als opdrachtgever en de inwoner als klant. Het proces van 'werkenderwijs verbinden' leverde in 2016 sociaal maatschappelijke successen op. We organiseerden het werk dicht bij de inwoner in de vorm van wijkteams en maakten een begin met een netwerk van 'ambassadeurs' in de stad. Deze initiatieven bieden kansen aan mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. In het verslagjaar investeerde Spaarnelanden 2% van haar omzet in SROI activiteiten.

Onze grootste opdrachtgever, de gemeente Haarlem, stelde in 2016 haar ambitie vast op het gebied van afvalscheiding. In het jaar 2022 wil de gemeente dat 68% van al het huishoudelijk afval gescheiden wordt en dat er per inwoner op jaarbasis niet meer dan 130 kg restafval is. Spaarnelanden heeft in samenwerking met de gemeente eind 2016 de uitgangspunten van dit beleid doorerekend voor de stad. In 2017 zal een implementatieplan voor afvalscheiding worden gemaakt. De komende jaren zullen we als bedrijf ten behoeve van afvalscheiding in Haarlem niet alleen optreden als kennispartner maar ook substantiële investeringen plegen in extra inzamelmiddelen en daarbij behorende duurzame vervoersoplossingen.

Als een van de eerste gemeenten in Nederland verbiedt Haarlem al sinds 2012 het gebruik van chemische middelen bij de bestrijding van onkruid. Het niet meer gebruiken van gifstoffen veroorzaakt inmiddels een meer dan normale onkruidgroei en een bedreiging voor de gewenste beeldkwaliteit. Spaarnelanden deed in 2016 onderzoek naar een alternatieve aanpak en het daarvoor benodigde budget. Eveneens ontwikkelden we meer kennis op het gebied van het onderhoud en beheer van bomen en voerden een grote inhaalslag uit op het gebied van snoeiwerkzaamheden. Op het gebied van mobiliteit ontwikkelden we een pilot voor de verduurzaming van specialistische wagenparken.

Het resultaat van Spaarnelanden ontwikkelt zich gunstiger dan verwacht. Bij het inzetten van de reorganisatie in 2015 was de verwachting dat gedurende enkele jaren geen positief resultaat behaald zou worden. We zijn dan ook verheugd dat het jaar 2016 afgesloten kan worden met een winst van € 897.000,-.

De directie dankt alle medewerkers voor hun inzet in het afgelopen jaar. Met hun inzet kunnen we koers houden en onze doelen realiseren.

Robert Oosting
Directeur

Haarlem, april 2017

2.2 Financiële ontwikkelingen

Resultaat

Het jaar 2016 is afgesloten met een positief resultaat van € 897.000,- (2015: € 1.290.000,- negatief). De kosten zijn over de hele linie afgenomen.

Opbrengsten

De netto-omzet is gedaald van € 37.116.000,- naar € 35.253.000,-. Deze daling was verwacht en is grotendeels het gevolg van het wegvallen van parkeeromzet van de gemeente Zandvoort en de verlaging van de opdrachtsom van de gemeente Haarlem.

Bedrijfslasten

Een sterke focus op kostenbeheersing heeft geresulteerd in een daling van de bedrijfslasten van € 38.129.000,- naar € 34.079.000,-.

Financieringslasten

De financieringslasten zijn in 2016 gelijk gebleven. De liquiditeit is gedaald met € 2.524.000,-.

Investerings

In het verslagjaar is € 2.363.000,- geïnvesteerd. Het betreffen voornamelijk vervangingsinvesteringen. Per saldo neemt de boekwaarde van de materiële vaste activa af met € 575.000,-. Voor 2017 zijn € 10.200.000,- aan investeringen voorzien. Dit vanwege de modernisering van het wagenpark, een nieuw ICT landschap, de aanschaf van het pand Lelyweg 45 en de investering in inzamelsystemen en -voertuigen die benodigd zijn voor het strategisch plan afvalscheiding van de gemeente Haarlem. Met het ICT landschap wordt een verdere aanscherping van de interne beheersing binnen Spaarnelanden beoogd.

Financiering

In het boekjaar is geen lang vreemd vermogen aangetrokken. In 2017 wordt een nieuwe financiering ter grootte van € 7.900.000,- aangetrokken voor de hiervoor genoemde investeringen.

Hoogte Eigen Vermogen

Al enige jaren wordt een deel van de winst toegevoegd aan het eigen vermogen. Hieronder volgt een overzicht van de opbouw van het eigen vermogen (x € 1 mln.) en het verloop van de solvabiliteit van de afgelopen vijf jaar.

Financiële kerngegevens	2016	2015	2014	2013	2012
Eigen vermogen	10,9	10,0	11,6	11,5	11,5
Solvabiliteit	35%	30%	35%	34%	37%

2.3 Risicobeheer

2.3.1 Algemeen

De activiteiten van Spaarnelanden brengen risico's met zich mee. Om deze risico's te beheersen maken wij gebruik van controlesystemen en processen die gericht zijn op het beheersen van deze risico's. In 2015 zijn al onze processen ingericht en gecertificeerd volgens de ISO-9001:2015 norm. Risicobeheersing maakt een belangrijk onderdeel uit van dit kwaliteitsborgingssysteem. In 2017 worden verdere verbeteringen op het gebied van risicobeheersing doorgevoerd, in het bijzonder de strategische, financiële en compliance risico's. Risicobeheersing is een vast agendapunt in het managementoverleg binnen Spaarnelanden.

2.3.2 Strategisch

Spaarnelanden staat midden in de samenleving. Net als branchegenoten in de overheidsmarkt krijgt Spaarnelanden in toenemende mate een sociaal-maatschappelijke rol, onder andere door meer koppeling te leggen tussen het fysiek domein en het sociaal domein. Voor haar continuïteit is Spaarnelanden afhankelijk van de investering van opdrachten door de gemeente. De opdrachtgever beschouwt Spaarnelanden sinds januari 2015 als een marktpartij. Marktpartijen kunnen opdrachten spreiden binnen een grotere portefeuille, kennen een ander beheersingsinstrumentarium en hanteren andere prijsstellingen in tijden van overcapaciteit. Spaarnelanden wordt wel vergeleken met deze marktpartijen. Onduidelijkheid over de identiteit van Spaarnelanden kan gezien haar afhankelijkheid leiden tot misinterpretaties, een verkeerde beoordeling van prestaties en daarmee tot een continuïteitsrisico. In 2015 hebben wij onze missie en visie opnieuw geformuleerd en hebben intern voorbereidingen plaatsgevonden voor een eventueel noodzakelijke markttuitbreiding. In 2016 hebben wij onze afdeling Klantbeheer vorm gegeven en ons managementteam uitgebreid met een meer commerciële managementfunctie. In 2017 besteden wij aandacht aan onze lange termijnstrategie en een marketingmix voor onze activiteiten op de commerciële markt. Op termijn dient kans op meer omzet vanuit de markt het risico van wegvallen van overheidsopdrachten te compenseren.

2.3.3 Operationeel

ICT-systemen worden steeds belangrijker bij de ondersteuning van onze primaire taken. Risico's op dit gebied kunnen verstrekende gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Om deze risico's te beheersen zijn er back-upsystemen en noodstroomvoorzieningen. Spaarnelanden staat aan de vooravond om een nieuw ICT Applicatie Landschap aan te schaffen. Het doel hiervan is om betere informatie en gebruiksgemak m.b.t. softwareapplicaties te krijgen. Het nieuwe ICT-landschap zorgt ervoor dat informatie maar één keer wordt ingevoerd en voor iedereen die daar qua werk behoefte aan heeft, beschikbaar is.

Met onze activiteiten op het gebied van parkeerservice leveren we 24 uur per dag services aan klanten met behulp van hightech systemen. Uitval van deze systemen en calamiteiten kunnen zeer ernstige gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van de stad en de veiligheid van burgers. Om die reden zijn er beheerprotocollen, back-upsystemen en noodprocedures. Deze systemen en procedures worden periodiek getest. Op installaties zijn keurmerken van toepassing en periodiek vinden inspecties door derden plaats. Cameraprotocollen en beheersplannen zorgen voor de borging van de privacy van burgers.

Dagelijks zijn aan onze activiteiten veiligheidsrisico's verbonden. Een ongeluk kan grote gevolgen hebben voor medewerkers en klanten. Om dit risico zo goed mogelijk te beheersen, beschikt

Spaamelanden over een VCA** certificering voor al haar activiteiten. Directie, management en medewerkers voeren gedurende het hele jaar audits uit in het kader van VCA. Jaarlijks vindt een externe beoordeling van het VCA-systeem plaats.

2.3.4 Financieel en Compliance

Spaamelanden bestaat uit vier businessunits die alle diensten verlenen in de openbare ruimte. Transparantie in de kostenstructuur en adequate managementinformatie zijn belangrijk om de juiste beslissingen te kunnen nemen. Onjuiste managementinformatie kan leiden tot verkeerde maatregelen en gevolgen hebben voor de kostprijs, solvabiliteit en liquiditeit van bedrijfsonderdelen of de onderneming als geheel. In 2016 is de planning- en controlcyclus verbeterd en is overgegaan op een systeem van direct costing. Maand- en kwartaalrapportages zorgen voor inzicht in de stand van zaken en vormen de basis voor tijdige bijsturing. De onafhankelijke accountant toetst jaarlijks de getrouwheid van de administraties en geeft daarover zijn oordeel af in de vorm van een controleverklaring.

Spaamelanden is een overheidsonderneming. Diensten in de openbare ruimte worden betaald uit belastingmiddelen. Dit geeft een groot maatschappelijk besef en stelt hoge eisen aan integriteit. Schending van integriteit kan ernstige imagoschade veroorzaken, niet alleen voor Spaamelanden zelf, maar ook voor haar klanten. Om die reden bestaat een corporate governance code, werkt de directie volgens een directiereglement en bestaat er een zero-tolerance beleid voor die gevallen waarin regels van integriteit geschonden worden.

3 Kerncijfers

3.1 Financieel

(bedragen in € 1.000,-)

Resultaat	2016	2015
Netto-omzet	35.253	37.116
Resultaat na belastingen	897	- 1.290
Vermogen	31-12-2016	31-12-2015
Balanstotaal	30.633	33.674
Eigen vermogen	10.870	9.973
Solvabiliteit	35 %	30 %
Liquiditeit	79 %	93 %

3.2 Afvalstoffenbalans

Deze afvalstoffenbalans geeft inzicht in alle stromen die in Haarlem worden ingezameld.

Afvalstromen (tonnages)	2016	2015	2014	2013	2012
Bronscheiding					
GFT	5.700	5.412	5.556	5.556	5.896
Glas	3.060	3.210	3.290	3.260	3.712
Papier	4.941	5.465	5.550	5.636	5.939
Kunststof verpakkingsafval	726	636	508	457	458
Textiel	566	560	478	463	426
KCA	151	146	150	151	165
Asbest	41	50	46	35	48
Bouw- en sloopafval, puin	1.900	2.325	1.845	1.194	1.719
Bouw- en sloopafval, gemengd	973	219	1.439	1.470	618
Grof tuinafval	467	360	497	528	603
Hout	3.328	2.289	1.536	1.320	1.712
Bruikbare goederen	-	-	-	-	1.755
Vlakglas	69	60	45	59	58
Elektr(on)ische apparatuur	531	462	462	478	604
Metaal	463	370	377	334	420
Overig gescheiden grof afval	428	352	285	217	309
Totaal bronscheiding	23.344	21.916	22.064	21.158	24.442
Niet gescheiden afval					
Huishoudelijk restafval	41.193	41.927	41.149	40.609	41.437
Grof huishoudelijk afval	3.007	4.690	5.431	5.051	5.374
Totaal niet gescheiden afval	44.200	46.617	46.580	45.660	46.811
Totaal huishoudelijk afval	67.598	68.533	68.644	66.818	71.253
Overig					
Reinigingsdienstenafval	2.879	2.426	2.973	2.141	2.762
Overig afval buitenruimte	3.594	2.921	4.831	3.491	3.897
Bedrijfsafval	5.993	5.370	5.677	6.589	8.264
Totaal overig	12.466	10.717	13.481	12.221	14.923

4 Raad van Commissarissen

Namens de aandeelhouder, de gemeente Haarlem, houdt de Raad van Commissarissen toezicht op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken bij Spaarnelanden. Daarnaast staat zij de directie met advies terzijde. De Raad handelt daarbij in het belang van de vennootschap en alle belanghebbenden.

4.1 Verslag van de Raad van Commissarissen

Spaarnelanden werkt dagelijks aan een schone, leefbare en veilige stad. In 2015 is met een grootschalige transitie een nieuwe koers ingezet. De koers richtte zich op kwaliteitsverbetering, meer transparantie en ontwikkeling tot een sociaal maatschappelijke onderneming die dicht bij de burger kan opereren. Met het behalen van de nieuwste ISO-9001 norm in 2016 en recent de ISO-14001 norm voor strategisch milieubeleid behaalt de vennootschap een belangrijke mijlpaal in haar kwaliteitsbewustzijn.

Tot de nieuwe koers van het bedrijf behoort ook een veranderende kijk op hoe je onderneemt in de stad van vandaag. Spaarnelanden zet zich in om inclusief te ondernemen, waarbij de bedrijfsvoering zodanig wordt aangepast dat het fysieke domein en het sociale domein met elkaar kunnen worden gecombineerd. De organisatie heeft inmiddels een verbindende kwaliteit als faciliterende organisatie, bij de circulaire economie en in maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Duurzaamheid is niet alleen onderdeel van de eigen bedrijfsvoering van Spaarnelanden. Het bedrijf is in 2017 zo ver dat het graag een bijdrage levert aan de duurzame ambities van haar opdrachtgevers. Zowel op het gebied van duurzame mobiliteit als op het gebied van afvalscheiding. We zijn verheugd met de opdrachten op deze gebieden, zeker vanuit het besef dat het bedrijf hier ook nog een leercurve in heeft door te maken.

In 2016 is een positief resultaat geboekt. Het resultaat is gunstiger dan verwacht en daarmee lijkt het bedrijf zich ook iets sneller te ontwikkelen dan in eerste instantie werd aangenomen. Voor 2017 wordt een klein positief resultaat verwacht.

In 2016 hebben drie aandeelhoudersvergaderingen en vijf vergaderingen van de RvC plaatsgevonden. In deze vergaderingen zijn met de directie de jaarrekening 2015, de rapportages 2016, de begroting 2017 en overige informatie besproken en besluiten genomen. Een integriteitsonderzoek, de voortgang van de transitie en de vorming van Klantbeheer hadden onze bijzondere aandacht. In februari 2017 kwam de RvC bijeen voor haar jaarlijkse zelfevaluatie.

De Raad van Commissarissen dankt de directie en haar medewerkers voor hun inzet voor Spaarnelanden.

De Raad van Commissarissen

De heer mr. drs. J.F.P. Houben, voorzitter

Mevrouw ir. A.M. Ottolini, lid

De heer ing. F. van Voorst Vader, lid

Haarlem, 11 april 2017

5 Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december

voor bestemming resultaat

(bedragen in € 1.000,-)

Activa	Toelichting	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	25.391	25.966
Financiële vaste activa	(2)	18	18
Vlottende activa			
Vorraden	(3)	496	560
Vorderingen	(4)	3.243	3.121
Liquide middelen	(5)	<u>1.485</u>	<u>4.009</u>
Totaal activa		30.633	33.674
Passiva			
Eigen vermogen	(6)		
Geplaatst kapitaal		3.500	3.500
Agioreserve		3.218	3.218
Overige reserve		3.255	4.545
Nog te bestemmen resultaat		<u>897</u>	<u>- 1.290</u>
		10.870	9.973
Voorzieningen	(7)		
Reorganisatievoorzieningen		255	1.972
Overige voorzieningen		<u>2.122</u>	<u>1.688</u>
		2.377	3.660
Langlopende schulden	(8)		
Schulden aan kredietinstellingen		10.759	11.755
Kortlopende schulden	(9)	<u>6.627</u>	<u>8.286</u>
Totaal passiva		30.633	33.674

5.2 Winst- en verliesrekening over 2016

(bedragen in € 1.000,-)

	Toelichting	2016	2015
Netto-omzet	(10)	35.253	37.116
Kosten uitbesteed werk en andere			
externe kosten	(11)	10.403	10.575
Personeelskosten	(12)	12.489	12.860
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(13)	2.791	3.515
Overige bedrijfskosten	(14)	8.396	11.179
Som der bedrijfslasten		34.079	38.129
Bedrijfsresultaat		1.174	- 1.013
Financiële baten en lasten	(15)	- 277	- 277
Resultaat voor belasting		897	- 1.290
Vennootschapsbelasting		-	-
Resultaat na belasting		897	- 1.290

5.3 Kasstroomoverzicht

(bedragen in € 1.000,-)

		2016	2015
Resultaat na belasting		897	- 1.290
<i>Aanpassing voor:</i>			
Afschrijvingen	(13)	2.839	3.515
Mutatie voorzieningen	(7)	-1.282	1.277
Mutatie in het werkkapitaal		-1.717	358
Kasstroom uit operationele activiteiten		737	3.860
Investerings in materiële vaste activa	(1)	- 2.363	- 2.513
Desinvesteringen in materiële vaste activa	(1)	99	123
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		- 2.264	- 2.390
Dividend en winstafrkoop	(6)	-	- 350
Aflossing leningen	(8)	- 997	- 997
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		- 997	- 1.347
Netto kasstroom		- 2.524	123
Stand liquide middelen per 1 januari	(5)	4.009	3.886
Stand liquide middelen per 31 december	(5)	1.485	4.009
Mutatie liquide middelen		- 2.524	123

5.4 Toelichting

Algemeen

Op 28 oktober 2004 is de onderneming Spaarnelanden te Haarlem opgericht. Spaarnelanden is voortgekomen uit de gemeentelijke afdeling Reiniging, Afvalverwijdering, Technische Dienst en het Service Bedrijf Haarlem. Het verslagjaar betreft het twaalfde volledige jaar van de verzelfstandigde onderneming. Een van de doelen van de verzelfstandiging, namelijk een verbetering van de efficiëntie door een andere aansturing, gaat zich verder aftekenen.

De 100% dochter "Spaarnelanden bedrijven B.V." heeft in 2016 geen activiteiten verricht. Van consolidatie is afgezien op grond van BW2 407, 1a (te verwaarlozen betekenis).

Vestigingsadres

Spaarnelanden N.V. is feitelijk gevestigd op de Minckelersweg 40, 2031 EM te Haarlem.

Aandeelhouders

Spaarnelanden kent per 31 december 2016 één aandeelhouder, de Gemeente Haarlem.

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2016 bedraagt € 897.000,- positief en wordt als volgt bestemd:

Een bedrag van € 597.000,- wordt toegevoegd aan de overige reserve en er vindt een dividenduitkering aan de aandeelhouder plaats van € 300.000,-.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken. Het betreft de herrubricering van de materiële vaste activa.

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2016 heeft de gemeente Haarlem besloten tot bestuurlijke en ambtelijke samenwerking met de gemeente Zandvoort. De activiteiten van de gemeente op het gebied van beheer Openbare ruimte en mogelijk meer activiteiten, komen met het personeel over naar Spaarnelanden per 1 januari 2018.

In aanloop naar de integratie van de activiteiten en personeel is een project en een programma in samenwerking met gemeente Haarlem en gemeente Zandvoort opgezet ten behoeve van een 'geruisloze' overgang per 1 januari 2018. Voorbereiding is een essentieel onderdeel om de integratie te laten slagen. Met de voorbereiding zijn aanloopkosten gemoeid, die in 2017 niet worden gedekt door de gemeente Haarlem respectievelijk gemeente Zandvoort, maar wel gemaakt dienen te worden in het kader van de integratie per 1 januari 2018.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook het statutaire directielid, andere sleutelfunctionarissen in het management van Spaarnelanden en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht. Spaarnelanden heeft één verbonden partij, te weten de 100% dochter Spaarnelanden Bedrijven B.V. Spaarnelanden is hiervan statutair directeur. De vennootschap heeft geen personeelsleden in dienst en heeft in 2016 geen transacties verricht.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt de directie gebruik van schattingen en veronderstellingen bij de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde bedragen voor activa, passiva, baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd, en die periodiek worden geëvalueerd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten primaire instrumenten (vorderingen, liquide middelen en schulden). Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de winst- en-verliesrekening.

Na eerste opname worden financiële instrumenten als volgt verwerkt:

- Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordelingen van de vorderingen;
- Liquide middelen worden gewaardeerd tegen reële waarde, die vrijwel altijd gelijk is aan de nominale waarde;
- Schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De investeringen in materiële vaste activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. Hierin zijn alleen die investeringen opgenomen waarvoor geldmiddelen zijn opgeofferd. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Omzet publieke taken

De vergoeding voor het uitvoeren van de publieke taken wordt maandelijks gefactureerd op basis van DDO (domeindienstverleningsovereenkomst) met de gemeente Haarlem.

Omzet verwijdering bedrijfsafvalstoffen en overige bedrijfsopbrengsten

De omzet betreft de in het boekjaar verrichte prestaties, bestaande uit de omzet verminderd met verstrekte kortingen.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingdienst.

Pensioenen

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing. Spaarnelanden heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen waarbij de pensioenuitkeringen zijn gebaseerd op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord. Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een verplichting opgenomen. Aangezien pensioenverplichtingen een kortlopend karakter hebben, worden deze gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds heeft Spaarnelanden geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

De dekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP bedraagt per 31 december 2016 96,6% (31 december 2015: 97,2%). Vanwege de financiële situatie heeft Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP in 2016 een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, welke is goedgekeurd.

Belastingen

Met ingang van 1 januari 2016 is Spaarnelanden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting geworden vanwege de invoering van de wetgeving 'Modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven'. Spaarnelanden valt binnen de reikwijdte van deze nieuwe wet doordat haar enig aandeelhouder de gemeente Haarlem betreft. De gemeente Haarlem is een publiekrechtelijk lichaam en beïnvloedt daardoor ook de fiscale status van Spaarnelanden.

Bijzondere waardeverminderingen

Spaarnelanden beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn of een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het desbetreffende actief. Bijzondere waardeverminderingen hebben in het jaar 2016 niet plaatsgevonden.

5.5 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling.

Bedrijfsgebouwen en -terreinen, overige vaste activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

De deelneming, waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend, wordt gewaardeerd op nettovermogenswaarde op basis van de grondslagen.

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen kostprijs of verkrijgingsprijzen van Spaamelanden onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderneming.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gebaseerd op de intrinsieke waarde van de onderneming.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

5.6 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de toepassing van de grondslagen wordt voorzichtigheid betracht. Winsten worden slechts genomen, voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Verplichtingen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening zijn bekend geworden. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Netto-omzet

Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengsten van in het boekjaar aan derden in rekening gebrachte bedragen voor de levering van diensten, exclusief omzetbelasting.

Kosten

De kosten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingen vinden plaats vanaf de datum van ingebruikname volgens de lineaire methode. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Deze bestaan uit financiële rentebaten en -lasten. Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Resultaat deelnemingen (gewaardeerd op nettovermogenswaarde)

Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan Spaamelanden wordt toegerekend.

5.7 Toelichting op de balans

(bedragen in € 1.000,- tenzij anders aangegeven)

Materiële vaste activa (1)

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Rollend materieel	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2015						
Aanschafwaarde	15.718	1.042	11.363	23.639	-	51.762
Cumulatieve afschrijvingen	- 3.093	- 887	- 8.841	- 12.975	-	- 25.796
Boekwaarde per 31 december 2015	12.625	155	2.522	10.664	-	25.966

Herrubricering boekwaarde per 1 januari 2016

Aanschafwaarde	129	- 873	- 647	1.391	-	-
Cumulatieve afschrijvingen	12	770	154	- 936	-	-
Boekwaarde per 1 januari 2016	12.766	52	2.029	11.119	-	25.966

Mutaties in boekjaar

Investerings	72	43	1.428	749	71	2.363
Desinvesteringen	-	-	- 1.036	-	-	-1.036
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	937	-	-	937
Afschrijvingen materiële vaste activa	- 728	- 27	- 761	- 1.323	-	- 2.839

Mutaties in de boekwaarde	- 656	16	568	- 574	71	- 575
----------------------------------	--------------	-----------	------------	--------------	-----------	--------------

Stand 31 december 2016

Aanschafwaarde	15.919	212	11.108	25.779	71	53.088
Cumulatieve afschrijvingen	- 3.809	- 144	- 8.511	- 15.234	-	- 27.698
Boekwaarde per 31 december 2016	12.110	68	2.597	10.545	71	25.391

Afschrijvingspercentages	3-20%	10-33%	4-33%	3-20%
--------------------------	-------	--------	-------	-------

Financiële vaste activa (2)

Deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari 2016	18
Toevoeging	-
Boekwaarde per 31 december 2016	18

Deelnemingen

De rechtstreeks door Spaarnelanden N.V. gehouden kapitaalbelangen zijn:

Naam, vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal in %		
Spaarnelanden Bedrijven B.V., Haarlem	100%		
Vorraden (3)	31-12-2016	31-12-2015	
Brandstoffen	22	19	
Zand en zout	117	143	
Onderdelen wagenpark e.d.	357	398	
	496	560	
Vorderingen (4)			
Handelsdebiteuren	797	1.054	
Overige vorderingen en overlopende activa	2.446	2.067	
	3.243	3.121	
Handelsdebiteuren			
Handelsdebiteuren	1.024	1.247	
Af: voorziening dubieuze debiteuren	- 227	- 193	
	797	1.054	
Overige vorderingen en overlopende activa	31-12-2016	31-12-2015	
Vorderingen op participanten	1.793	1.442	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	157	119	
Pensioenpremies	-	19	
Overige vorderingen	-	2	
Overlopende activa	496	485	
	2.446	2.067	

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Liquide middelen (5)	31-12-2016	31-12-2015
Zakelijke rekeningen bankinstellingen	1.483	4.007
Kas	2	2
	1.485	4.009

Eigen vermogen (6)	Geplaatst kapitaal	Agio- reserve	Overige reserve	Nog te bestemmen resultaat	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2016	3.500	3.218	4.545	- 1.290	9.973
Dividend voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-
Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	- 1.290	1.290	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	897	897
Stand per 31 december 2016	3.500	3.218	3.255	897	10.870

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 15.000.000,- en is verdeeld in 15.000 gewone aandelen elk van € 1.000,- nominaal. Het geplaatste en volgestorte kapitaal bestaat ultimo verslagjaar uit 3.500 aandelen.

Agioreserve

Dit betreft de waarde boven het nominaal te storten bedrag bij de inbreng bij oprichting van de vennootschap. Boven op het oorspronkelijke bedrag van € 2.683.000,-. Op 1 januari 2009 is door de aandeelhouder gemeente Haarlem € 534.000,- bijgestort door middel van de inbreng van activa bij het overnemen van gemeentelijke activiteiten.

Voorzieningen (7)	Stand per 1 januari 2016	Dotaties	Onttrek- kingen	Overige mutaties	Stand per 31 december 2016
Reorganisatievoorzieningen	1.972	192	- 999	- 910	255
Overige voorzieningen					
Uitkeringen niet actief personeel	1.099	1.422	- 986	- 190	1.345
Jubilea uitkeringen	303	129	- 45	-	387
Voorziening huisraad	-	100	-	-	100
Egalisatievoorziening onderhoud MVA	286	4	-	-	290
	1.688	1.654	- 1.031	- 190	2.122

Van de voorzieningen is een bedrag van € 576.000,- als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

De onderneming is eigen risico drager voor de ZW en WW. Onder de voorziening voor uitkeringen niet actief personeel zijn per jaareinde afvloeiingskosten van personeel na dienstverband (€ 1.076.000,-) en uitkeringen voor langdurig zieken (€ 269.000,-) opgenomen. Deze verplichtingen vloeien voort uit de wetgeving als de Wet Werk en Zekerheid en de CAO Afval & Milieu.

De voorziening jubilea uitkeringen betreft de verwachte toekomstige uitkeringen en is gevormd voor het personeel dat op 31 december 2016 in vaste dienst is.

De voorziening huisraad betreft het verschil tussen verwachte voordelen en onvermijdbare kosten die moeten worden gemaakt tot de overeenkomst betreffende de verwerking van huisraad is beëindigd.

De egalisatievoorziening onderhoud materiële vaste activa houdt verband met toekomstig onderhoud aan het kantoorgebouw en het afvaloverslagstation. Per jaareinde heeft de egalisatievoorziening alleen betrekking op het toekomstig onderhoud van het afvaloverslagstation.

Langlopende schulden (8)	31-12-2016	31-12-2015	Aflossing korter dan vijf jaar	Rente %
ASN	1.115	1.337	892	2.375
NWB	1.644	1.918	1.096	1.950
BNG	8.000	8.500	2.000	2.350
	10.759	11.755	3.988	

De 10-jarige ASN lening ad € 2.229.000,- uit 2012 heeft een variabel rentetarief op basis van het 10-jaars lineair IRS met een opslag van 0,6 %.

De afgesloten lening van de NWB ad € 2.740.000,- uit 2013 heeft een looptijd van 10 jaar met een voor die periode vaste rente.

De lening van de BNG ad € 10.000.000,- uit 2013 heeft een looptijd van 20 jaar. Na 10 jaar in 2023 wordt het rentepercentage herzien.

De langlopende leningen hebben een looptijd langer dan 1 jaar, de aflossingsverplichting voor 2016 is € 997.000,-.

Kortlopende schulden (9)	31-12-2016	31-12-2015
Handelscrediteuren	2.775	2.551
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	3.852	5.735
	6.627	8.286
 Aflossingsverplichtingen leningen	 997	 997
Schulden aan participanten	990	905
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1	583
Overige schulden	-	13
Overlopende passiva	1.864	3.237
	3.852	5.735

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar.

5.8 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Operationele leaseverplichtingen

Er zijn per balansdatum geen operationele leaseverplichtingen.

Verlening recht van hypotheek

Er is aan de gemeente Haarlem, als onderpand voor de nieuwbouw, een recht van hypotheek verleend voor een totaalbedrag van € 20.250.000,-.

Erfpacht

De onderneming heeft met de gemeente Haarlem een erfpachtovereenkomst gesloten gedurende 30 jaar (die eindigt op 1 juni 2043) voor een bedrag van € 50.000,- per jaar. In de komende 5 jaar is € 250.000,- verschuldigd.

Fiscale positie

Spaarnelanden is vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelastingplichtig. Spaarnelanden heeft de mogelijkheid gebruik te maken van de quasi-inbestedingsregeling. In dat geval wordt een deel van de activiteiten in aanmerking genomen voor de vennootschapsbelasting. Alternatief is de integrale heffing. Het management van Spaarnelanden heeft nog geen keuze gemaakt en wil hier zo lang mogelijk mee wachten om beter zicht te krijgen op de mogelijke consequenties van beide stelsels. Spaarnelanden heeft tot 1 juli 2018 de tijd om een keuze te maken tussen beide stelsels. Spaarnelanden heeft uitstel aangevraagd voor de aangifte 2016 tot 1 mei 2018.

1. Als Spaarnelanden integrale belastingheffing toepast zal zij:

- de gebouwen fiscaal moeten waarderen tegen de waarde in het economisch verkeer per 1 januari 2016. Spaarnelanden heeft hiervoor geen taxaties opgevraagd. Volgens de WOZ-beschikking bedraagt de waarde van de gebouwen die Spaarnelanden in eigendom heeft € 12.400.000,-. Commercieel bedraagt de waarde van deze gebouwen € 11.100.000,-. Voor het verschil in waarde zal dan een actieve latentie gevormd moeten worden die ten gunste van het eigen vermogen wordt gevormd.
- rekening moeten houden dat de onttrekkingen aan de voorzieningen fiscaal gezien een last vormen van € 2.033.000,-. Hiervoor zal een actieve latentie gevormd moeten worden ten gunste van het resultaat 2016.
- in beeld moeten brengen wat de verschillen zijn tussen commerciële en fiscale afschrijving en mogelijke overige verschillen.

2. Als Spaarnelanden kiest voor quasi-inbestedingsregeling zal zij in beeld moeten brengen welke activiteiten wel belastingplichtig zijn en welke niet en een systematiek ontwikkelen hoe kosten en opbrengsten aan deze activiteiten worden toegerekend. De activiteiten van Spaarnelanden vallen grotendeels onder deze quasi-inbestedingsvrijstelling. De activiteiten die hier niet onder vallen zijn Bedrijfsafval en mogelijk de Parkeerservices.

Omdat nog onzeker is welk stelsel zal worden toegepast, is nog geen betrouwbare schatting te maken van de mogelijke fiscale consequenties. Derhalve is in de jaarrekening 2016 nog geen belastinglatentie opgenomen.

5.9 Toelichting op de winst- en verliesrekening

(bedragen in € 1.000,- tenzij anders aangegeven)

Netto-omzet (10)	2016	2015
Gemeente Haarlem publieke taken	31.542	31.258
Bedrijfsafval	1.848	1.820
Overige opbrengsten	1.863	4.038
	35.253	37.116

De netto-omzet is ten opzichte van vorig jaar met 5 procent gedaald. De overige opbrengsten bestaan voornamelijk uit aanvullende werkzaamheden voor overheden.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten (11)	2016	2015
Verwerkingskosten	4.058	4.747
Ingehuurd personeel van derden	4.150	3.891
Uitbesteed werk	2.195	1.937
	10.403	10.575

Spaarnelanden verwerkt de afvalstromen niet zelf. Onder deze post zijn de verwerkingskosten van afval door derden verwerkt.

Personeelskosten (12)	2016	2015
Salarissen	9.842	10.321
Sociale lasten	1.529	1.383
Pensioenlasten	1.118	1.156
	12.489	12.860

Aantal werknemers ultimo verslagjaar op basis van een volledige werkweek

	2016	2015
Productie	162	149
Verkoop	5	3
Ondersteunende diensten	49	47
Overige	3	7
Werkzaam buiten Nederland	0	0
	219	206

Aantal medewerkers op basis van een volledige werkweek

	2016	2015
Ultimo verslagjaar	219	206
Gemiddeld in het verslagjaar	212	206

Gemiddeld aantal werknemers in het verslagjaar op basis van een volledige werkweek

Gemiddeld in het verslagjaar	212
Gemiddeld niet actief in het verslagjaar	5
Gemiddeld actief in het verslagjaar	207

De gemiddelde personeelskosten per medewerker in actieve dienst op basis van een volledige werkweek, bedragen € 60.000,- (2015: € 62.000,-).

Afschrijvingen op materiële vaste activa (13)	2016	2015
Afschrijvingen	2.839	3.638
Boekresultaat desinvesteringen	- 48	- 123
	2.791	3.515

Overige bedrijfskosten (14)

Brandstoffen, gas en elektra	772	802
Overige materialen	1.773	1.852
Onderhoud en beveiliging	1.118	1.057
Advies- en onderzoekskosten	649	1.135
Transportkosten	266	1.994
Mutatie voorziening reorganisatie	- 718	1.971
Mutatie overige voorzieningen	1.464	- 425
Overige kosten	3.072	2.793
	8.396	11.179

Financiële baten en lasten (15)

Rentebaten	3	26
Rentelasten	- 280	- 303
	-277	-277

5.10 Bezoldiging bestuurders

De bestuurder bestaat uit één man en de Raad van Commissarissen bestaat uit één vrouw en twee mannen. Er zijn geen plannen om deze uit te breiden of te vervangen.

Bezoldigingsmaximum

De Raad van Commissarissen stelt de beloning van de directeur vast binnen de door de aandeelhouder vastgestelde kaders. In 2016 is deze vastgesteld op een maximum van € 125.000,-. Over 2016 bedraagt de beloning van de directeur € 123.968,-. Voorts stelt de aandeelhouder de bezoldiging van de leden van Raad van Commissarissen vast. Deze bedragen in 2016 € 10.700,- voor de voorzitter en € 7.050,- voor de leden.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Spaarnelanden valt in 2016 niet onder de werking van de WNT. De gemeente Haarlem heeft in de nota "Verbonden Partijen in Haarlem" (2014475087 van maart 2015) vastgesteld dat zij voor topfunctionarissen van haar vennootschappen die niet vallen onder de werking van de wet, de WNT-norm hanteert. Volgens deze nota wordt de naleving van deze norm gegarandeerd doordat de aandeelhouder het beloningsbeleid van de vennootschap vaststelt. Spaarnelanden kiest er vrijwillig voor de WNT in het jaarverslag te presenteren. De gemeente Haarlem gaat als aandeelhouder niet akkoord met een beleid of beloning die afwijkt van de WNT.

Directie

bedragen in € 1,-	R. Oosting	R. Oosting
Functie(s)	Directeur	Directeur
Duur dienstverband	1/1 - 31/12/2016	1/1 - 31/12/2015
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning	123.968	123.252
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	14.851	15.305
Totaal bezoldiging	138.891	138.557
Toepasselijk WNT-maximum	179.000	178.000

Toezichthoudende topfunctionarissen

<i>bedragen in € 1,-</i>	J.F.P. Houben		F. van Voorst Vader		A.M. Ottolini	
Functie(s)	Voorzitter RVC		RVC lid		RVC lid	
Duur dienstverband	1/1 - 31/12/2016	2015	1/1 - 31/12/2016	2015	1/1 - 31/12/2016	2015
Bezoldiging						
Beloning	10.700	9.500	7.050	6.270	7.050	6.270
Belastbare onkostenvergoedingen	-		-		-	
Beloningen betaalbaar op termijn	-		-		-	
Totaal bezoldiging	10.700	9.500	7.050	6.270	7.050	6.270
Toepasselijk WNT-maximum	26.850	26.700	17.900	17.800	17.900	17.800

Niet topfunctionarissen

De bezoldiging of ontslaguitkering van niet topfunctionarissen kwam in 2016 niet uit boven de WNT norm.

5.11 Accountantshonoraria

(bedragen in € 1,-)

	2016	2015
Controle van de jaarrekening	45.815	45.368
Andere controle-opdrachten	-	-
Overige werkzaamheden	-	74.000

6 Overige gegevens

6.1 Doelstelling vennootschap

De vennootschap heeft ten doel overwegend voor de gemeente Haarlem binnen haar gemeentegrenzen werkzaam te zijn op het gebied van inzameling, verwerking, recycling, overslag en transport van afvalstoffen, straatreiniging en gladheidbestrijding, verzorgen van openbare hygiëne en het verwijderen van drijvend vuil uit openbare wateren, onderhoud van gemotoriseerde voertuigen, onderhoud openbaar groen, wegbebakening, onderhoud bestratingen, verhardingen, bruggen, beschoeiingen, gemalen en riolering, gemeentelijke gebouwen, beheer en onderhoud parkeergarages en parkeervoorzieningen en fietsenstallingen en in het algemeen, het verrichten van diensten die voorzien in de behartiging van een openbaar belang, alsmede het oprichten van, het op enigerlei wijze deelnemen in, het besturen van, het toezicht houden op ondernemingen en vennootschappen, die werkzaam zijn op de hiervoor genoemde gebieden, en het financieren van en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen, en al hetgeen met vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

6.2 Statutaire regeling inzake resultaatbestemming

Het resultaat over 2016 bedraagt € 897.000,- positief. In de statuten van Spaarnelanden zijn onder artikel 19 de bepalingen ten aanzien van de winstbestemming opgenomen. Hieronder is dit artikel weergegeven.

Artikel 19: Winst en uitkeringen.

- 19.1 De winst die in een boekjaar is behaald, staat ter beschikking van de algemene vergadering.
- 19.2 Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 19.3 De algemene vergadering kan besluiten tot tussentijdse uitkeringen en/of tot uitkeringen ten laste van een reserve van de vennootschap. Ook de directie kan besluiten tot uitkering van interim-dividend.
- 19.4 Uitkeringen op aandelen kunnen slechts plaats hebben tot ten hoogste het bedrag van het uitkeerbare eigen vermogen en, indien het een tussentijdse uitkering betreft, aan dit vereiste is voldaan blijktens een tussentijdse vermogensopstelling als bedoeld in artikel 2:105 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek. De vennootschap legt de vermogensopstelling ten kantore van het Handelsregister neer binnen acht dagen na de dag waarop het besluit tot uitkering wordt bekend gemaakt.
- 19.5 Tenzij de algemene vergadering een ander tijdstip vaststelt zijn uitkeringen op aandelen onmiddellijk na vaststelling betaalbaar.
- 19.6 Bij de berekening van het bedrag van enige uitkering op aandelen tellen de aandelen in haar kapitaal die de vennootschap houdt, niet mee.

Haarlem, 19 april 2017

De Directeur:

De heer bc. R. Oosting

De Raad van Commissarissen:

De heer mr. drs. J. F. P. Houben (voorzitter)
Mevrouw ir. A. M. Ottolini
De heer ing. F. van Voorst Vader

6.3 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Aan: de Algemene Vergadering en de Raad van Commissarissen van Spaarnelanden N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Spaarnelanden N.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V. te Haarlem ('de vennootschap') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de winst- en verliesrekening over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Spaarnelanden N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het profiel;
- het bestuursverslag;
- de kerncijfers;
- het verslag van de raad van commissarissen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 19 april 2017

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. J.L. Sebel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Spaarnelanden N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

6.4 Belangrijke groepsmaatschappijen en overige deelnemingen

Naam onderneming	Vestigingsplaats	% aandelen
Spaamelanden Bedrijven BV	Haarlem	100

Aan	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Van	Directie
Datum	19 april 2017
Betreft	Financieel Jaarverslag 2016
Aard	Vaststellend
Agendapunt	4

Geachte leden van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders,

Hierbij bieden wij u het Financieel Jaarverslag over het boekjaar 2016 aan voor de behandeling in uw vergadering.

Vaststelling jaarrekening

Overeenkomstig art. 18.2 van de akte van oprichting van Spaarnelanden nv, maakt de directie de jaarrekening op. Tevens stelt de directie overeenkomstig art. 18.3 een bestuursverslag op en legt dit ter inzage voor aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het voorliggende Financieel Jaarverslag over 2016 bevat de jaarrekening en het bestuursverslag over 2016 van Spaarnelanden nv. Tevens hebben wij ter informatie de publicatiestukken 2016 van de deelneming in Spaarnelanden Bedrijven B.V. bijgevoegd. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt overeenkomstig art. 18.7 de jaarrekening van Spaarnelanden nv vast.

Resultaatbestemming

De besluitvorming over de bestemming van het resultaat is overeenkomstig art. 19.1 van de akte van oprichting voorbehouden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De jaarrekening over 2016 heeft een resultaat van € 897.000,- positief (2015: € 1.290.000,- negatief).

De directie stelt aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor om van het resultaat € 300.000,- beschikbaar te stellen als dividend en € 597.000,- aan de Overige Reserve toe te voegen. Op 31 december 2016 bedraagt de Overige Reserve voor winstbestemming € 3.255.000,-.

Resultaat 2016 in relatie tot de begroting 2016

Spaarnelanden nv heeft voor 2016 een begroting ingediend met een begroot resultaat van € 42.000,- positief. Het resultaat over 2016 is € 855.000,- hoger dan begroot. Dit is in hoofdzaak het gevolg van een hoger bedrag aan netto-omzet voor € 2.020.000,-, een hoger bedrag aan uitbesteed werk voor € 1.002.000,-, hogere dotaties aan voorzieningen ter grootte van € 1.464.000,- en lagere afschrijvings- en financieringslasten voor € 1.211.000,-.

Analyse van de kwaliteit van het resultaat

Het resultaat over 2016 is beïnvloed door incidentele en bijzondere baten en lasten. Het resultaat kan als volgt worden afgepeld:

	2016	2015
<i>bedragen in € 1.000</i>		
Resultaat volgens de jaarrekening	897	-1.290
Ontbinding spoorovereenkomst	-	1.250
Afrekening huisraad en kringloop	1 -330	-
Correctie afschrijving inzamelmiddelen	-	183
Korting DDO Afval en Reiniging	2 -674	-
Naheffing aanslag loonheffing	3 200	-
Dotatie en vrijval reorganisatievoorzieningen	4 -437	1.971
Inhuur kwartiermakers	-	795
Integriteitsonderzoek	-	133
Boekwinst materiële vaste activa	5 -48	-123
Bedrijfsresultaat zonder incidentele baten en lasten	-392	2.919
Dotatie en vrijval voorzieningen gerelateerd aan normale bedrijfsuitoefening	6 1.464	-425
Bedrijfsresultaat zonder incidentele baten en lasten en dotaties aan voorzieningen	1.072	2.494

Deze bijzondere en incidentele posten betreffen:

1. De definitieve afrekening met Paswerk inzake huisraad en kringloopwinkel over voorgaande jaren leverde een eenmalige bate op van € 0,3 miljoen.
2. De lagere afschrijving op de ondergrondse containers en de lagere transportkosten spoorvervoer leveren een besparing op van € 0,7 miljoen in 2016 die in 2016 nog niet als korting op de DDO Afval en Reiniging hoefde te worden terug gegeven in het kader van de transitie. In 2017 geldt deze korting wel op de opdracht som Afval en Reiniging.
3. De opgelegde naheffingsaanslag loonheffing geeft een eenmalige last van € 0,2 miljoen.
4. De boekwinst op verkoop van activa levert een incidentele bate van € 48.000.
5. De voorziening reorganisatie is met de afronding van de onderzoeken en boventalligen in 2016 vrijgevallen voor een bedrag van € 0,4 miljoen.
6. Doordat Spaarnelanden nv eigen risicodragers is voor de WW en ZW, de Wet Werk en Zekerheid is ingevoerd en er aanvullende cao afspraken gelden, zijn dotaties aan de voorzieningen hoog als er zich afvloeiing van personeel voordoet bij ontslag en langdurige ziekte. Deze beïnvloeden in 2016 het bedrijfsresultaat ingrijpend met € 1,5 miljoen. Daar deze voorzieningen voor personele kosten wel behoren bij de normale bedrijfsuitoefening, zijn deze afzonderlijk vermeld.

Het bedrijfsresultaat is gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten voor € 392.000,- verlieslatend. Dit negatief resultaat wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de wettelijke verplichtingen aan personeel bij langdurige ziekte. Ten opzichte van voorgaande jaren heeft naast het eigenrisicodragerschap voor WW en ZW, de nieuwe Wet Werk en Zekerheid een forse financiële impact. Bij ontslag na langdurige ziekte, is de wettelijke transitievergoeding van toepassing.

Gecorrigeerd voor de deze mutaties aan personele voorzieningen, bedraagt het bedrijfsresultaat over 2016 € 1.072.000,- positief.

Het positieve resultaat is niet bestendig en vooral sterk afhankelijk van het welzijn en het functioneren van het personeel. Hoewel Spaarnelanden nv veel investeert in de duurzame inzetbaarheid van het personeel, ouderenbeleid en het monitoren van ziekteverzuim, blijft door de hoge leeftijdsopbouw van het personeelsbestand het risico op langdurige uitval van medewerkers hoog. Daartegenover staat dat de werkgeverslasten hoger zouden zijn indien Spaarnelanden nv geen eigen risicodragers zou zijn voor WWV en ZW (ca. 3% van de loonsom of € 300.000,-).

Controleverklaring

Overeenkomstig art. 18.6 van de akte van oprichting stelt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de accountant van de vennootschap aan. De accountant heeft de Jaarrekening over 2016 gecontroleerd en zal zijn controleverklaring verstrekken. De tekst van de controleverklaring is onder de Overige gegevens van het Financieel Jaarverslag over 2016 opgenomen.

Het oordeel van de accountant is:

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Spaarnelanden N.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken bij Spaarnelanden nv. Daarnaast staat zij de directie met advies terzijde. De Raad handelt daarbij in het belang van de vennootschap en alle belanghebbenden. Het Financieel Jaarverslag over 2016 is behandeld in de vergadering van de Raad van Commissarissen van 11 april jl. In deze vergadering heeft de accountant zijn controleverklaring toegelicht. De Raad van Commissarissen doet in het Financieel Jaarverslag over 2016 in paragraaf 4.1 verslag.

Décharge directie

Overeenkomstig art. 18.8 verleent de Algemene Vergadering van Aandeelhouders volledige of beperkte décharge aan de directie voor het gevoerde bestuur.

Besluit

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld om:

1. van het resultaat over 2016 ten bedrage van € 897.000,-, € 300.000,- uit te keren als dividend en € 597.000,- toe te voegen aan de Overige Reserve;
2. de jaarrekening over 2016 vast te stellen;
3. volledige décharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde bestuur.